

Одеська бібліотека
Одеського університету
Ім. І. І. Мечникова

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!



ЗА НАУКОВІ КАДРИ

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видається з 1933 р. № 19 (1632). 23 ТРАВНЯ 1986 РОКУ. Виходить щотижня. Ціна 2 коп.

Рішення XXVII з'їзду КПРС - в життя!

ПРАВОФЛАНГОВІ



Переможці соціалістичного змагання за право підписати рапорт XXVII з'їзду КПРС — студенти факультету романсько-германської філології: Андрій Нетребенко, Марина Кузькіна, Світлана Кобзєва, Марина Мармишева, Тетяна Животовська, Ольга Мисько, Тетяна Аркан, Нона Джанджава, Ольга Лазарева, Ірина Юрченко, Вікторія Садовська.
Фото П. ШНЕЙДЕРОВА.

НАШ РАДЯНСЬКИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ

ЯК І ЛИЧИТЬ ДРУЖНІЙ СІМ'І

Уважно стежимо за розвитком подій в районі Чорнобильської атомної станції, радіємо кожній новині про поліпшення стану сточуючого середовища в зоні аварії. І невтомно гордістю наповнюються наші серця за радянських людей — їх мужність і відвагу, скромність і готовність піти на самопожертву. Гордимось світлим розумом наших вчених і незбагненою для Заходу людяністю радянських громадян. Колектив університету, як і весь наш народ, вважає справою честі прийняти посильну участь в наданні допомоги тим, хто потерпів від аварії.

В редакцію «ЗНК» повідомили, що комсомольці різних факультетів сповнені бажання відпрацювати один день у колгоспах, на підприємствах міста, щоб зароблені гроші переказати на рахунок 904. Зокрема, таке рішення прийнято в комсомольських організаціях юридичного і механіко-математичного факультетів.

Свій одностайний заробіток мають намір перерахувати для

Чорнобиля комсомольці — співробітники наукової бібліотеки університету. Днями наш кореспондент зустрівся зі студентами — членами будзагонів, які активно готуються до трудового літа.

ПЕТРО ШАПОВАЛ, студент III курсу юрфаку, командир будзагону «Олімп», говорить: — Будзагін укомплектовано повністю. Із 46 кандидатів ми вибрали 30. Це — надійні хлопці, з ними можна виконати

будь-яке завдання. Комісаром в нашому загоні буде Олександр Черних, майстром — Анатолій Белінський.

Події в Чорнобилі усіх нас схвилювали. Хлопці одностайно вирішили зробити свій внесок у фонд допомоги потерпілим з першої ж трудової полумки. Працювати ми будемо на будовах Сургуту.

Слово ГАЛИНІ ГОЛИЩЕНКО і ОЛЕНІ КОГАН, студенткам III курсу філфаку, командиру і комісару студзагону «Магістраль».

ГАЛИНА. В нашому загоні 16 дівчат, вже провели пробний рейс до Сімферополя. Частину зароблених грошей ми обов'язково перекажемо на рахунок Чорнобиля. Інакше не може і бути.

ОЛЕНА. Справжні якості людини саме й виявляються в складних ситуаціях. Здібність бути чуйним, на мою думку, найкраща риса, яку треба постійно виховувати у наших студентів. Найбільш сприятливі умови для цього в студентських будзагонах.

ДОСТОЙНА ВІДПОВІДЬ

Студенти 8-ї групи I-го курсу мехмату вирішили зібрати гроші на допомогу потерпілим від аварії на Чорнобильській АЕС у розмірі 5 процентів від місячної стипендії. Всі студенти групи вже внесли гроші, серед них й іноземні студенти Ярослав Нитра з Чехословаччини і Уапкус Аміду з Малі. Цей факт — переконливий доказ того, що іноземні громадяни, які знаходяться в Радянському Союзі, не дивлячись на брехливу американську пропаганду, правильно розуміють і підтримують миролюбну політику нашої країни.

Ми пропонуємо всім студентам мехмату включитися у збір коштів на рахунок 904.

І. ПОЛЯК,
комсорг 8-ї групи
I курсу мехмату.
Л. ІВАНОВА,

відповідальна за військово-патріотичний сектор групи.

ВІД ЩИРОГО СЕРЦЯ

Пропозиції нашої країни вично позбавити планету від загрози будь-якої війни отримали повне схвалення всіх чесних людей світу. В потік демагогічної пропаганди, яка настійно прагне підірвати авторитет антивоєнного руху, все частіше підкидується «ідейка» про те, що антивоєнний рух на планеті організується «агентами Кремля», а в Радянському Союзі, мовляв, взагалі не ведеться боротьба за мир.

Цей жахливий наклеп пустили в хід ті, хто намагається приховати від борців за мир той факт, що багатомільйонний рух прихильників миру в Радянському Союзі повністю незалежний і опирається на власне джерело фінансування — могутній Фонд миру, який постійно поповнюється добровільними внесками радянських людей.

Історія Фонду миру глибоко символічна для нашого соціалістичного способу життя. Ще в 20-і роки, коли молода Радянська республіка вела виснажливу боротьбу з інтервентами, внутрішньою контрреволюцією, коли хазяйнували голод і розруха, вже тоді в нашій країні виник рух на підтримку революційно-визвольної боротьби народів світу за свою незалежність.

Радянський Фонд миру створено завдяки ініціативі самих народних мас. І цей факт переконливо спростовує поширений на Заході фальшивий тезис про те, що рух радянських прихильників миру «організовано» зверху.

Фонд миру постійно зростає, і можна думати, що так буде й надалі, тому що, як показали події, пов'язані з аварією на Чорнобильській АЕС, для наших людей чужого горя не буває.

Про це свідчить, зокрема, той факт, що тільки в цьому році співробітниками університету у Фонд миру вже зібрано 11851 карбованець.

Активно провели кампанію по збору коштів у Фонд миру співробітники факультету РГФ (голова профбюро К. Кристя). Значну суму — 2331 карбованець зібрали співробітники фізичного факультету.

Нехай наші трудові заощадження послужать благодійній справі зміцнення безпеки на всій планеті.

Є. ШИБАЄВА,
молодий науковий
співробітник
кафедри загальної
фізики,
член
профкому ОДУ.

В ОСТАННЮ ХВИЛИНУ

Щойно повернувся із Болгарії ансамбль політичної пісні ОДУ «Точка зору», який вперше прийняв участь в міжнародному конкурсі політичної пісні «Ален маї» у Варні.

Ансамбль виступив на конкурсі з великим успіхом і нашим співакам запропонували приїхати в Болгарію з концертами.

У парткомі університету

БІЛЬШ РІШУЧЕ ВЕСТИ БОРОТЬБУ
З ПРОЯВАМИ ПИЯЦТВА І АЛКОГОЛІЗМУ

На черговому засіданні парткому в числі інших було розглянуто питання про роботу профспілкових комітетів і комітету ЛКСМУ університету по реалізації заходів з метою виконання постанови ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР, Указу Президії Верховної Ради СРСР і відповідних рішень директивних органів республіки по подоланню пияцтва і алкоголізму. З цього питання доповідав

голова комісії доцент Л. Х. Калуст'ян.

У прийнятій постанові відзначається, що вжиті у відповідності з рішеннями партії і уряду заходи сприяли зменшенню кількості порушень моральних норм поведінки серед студентів, аспірантів і співробітників, зміцненню трудової дисципліни.

Більш змістовним стало дозвілля студентів, на факультетах проведено немало цінних культурно-масових

заходів. Комітет комсомолу підвищив вимогливість до членів ВЛКСМ, які зловживають спиртними напоями. Більш принципово обговорюються в партійних організаціях випадки порушень норм поведінки з боку студентів і співробітників (юридичний, геолого-географічний, фізичний факультети та інші).

В той же час партком підкреслив, що профспілкові комітети, комітет ЛКСМУ і факультетські партійні і ком-

сомольські організації ще слабо контролюють виконання заходів по реалізації вимог постанови ЦК КПРС «Про заходи по подоланню пияцтва і алкоголізму».

Не можна визнати задовільною спортивну роботу: спортивні кімнати в гуртожитках здебільшого не діють, а правління спортклубу не надає допомоги студентам гуртожитків у проведенні спортивно-оздоровчих заходів.

Не проявила себе належним чином агітаційно-пропагандистська група комітету комсомолу, яка покликана займатися роз'ясненням шкідливості алкоголю. До цього часу відповідальні особи не спромоглися юридично офор-

мити «Клуб тверезості» на базі дискотеку «Метропол». Не розголошуються факти порушень норм поведінки у ряді підрозділів (АГЧ, геолого-географічний факультет та інші).

Партійний комітет зажадав від партійних бюро факультетів, профкомів, комітету ЛКСМУ чіткого виконання постанови ЦК КПРС, Ради Міністрів СРСР і Указу Верховної Ради СРСР по боротьбі з пияцтвом, принципово оцінювати й надавати широку гласність усім фактам порушень вимог цих документів.

Редакції газети «ЗНК» дані вказівки періодично друкувати гострі матеріали з антиалкогольної тематики.

БУТИ БІЙЦЕМ ІДЕОЛОГІЧНОГО ФРОНТУ

Університетська молодь радісно сприйняла ідеї XXVII з'їзду КПРС, справедливо вбачаючи в них сміливий заклик до всього нового, справді революційного по духу в нашій роботі, житті і творчості.

Це відчувається не тільки в прагненні студентів глибоко і творчо уявити теоретичні положення нової редакції Програми КПРС та інших, прийнятих на з'їзді документів, але й у їх старанності й бажанні прийняти активну участь в широкому роз'ясненні цих матеріалів трудящим міста і області.

КПРС постійно дбатиме про те, щоб усі радянські люди глибоко оволодівали марксистсько-ленінським вченням, підвищували політичну культуру, свідомо брали участь у виробленні політики партії і активно проводили її в життя.
(Із Програми КПРС).

РАНО-ВРАНЦІ з Одеси виїхав новенький «Ікарус», який віз 16 студенток філологічного факультету — членів лекторської групи ФГП. Невеликий студентський загін їхав в районний центр — село Красні Окни.

Дзержинський — перший чекіст». Теми непрості, але намагалися розповісти так, щоб дітям було цікаво і зрозуміло. Коли до кінця уроку залишилось кілька хвилин, ми заговорили з дітьми про нові книжки, кінофільми. Неприємно вразило те, що діти дуже мало читають художню літературу. Віддається перевага телевізору. Тут є над чим попрацювати нам, майбутнім учителям - мовникам.

Три дні на селі

І ось ми на місці. Не встигли розміститися в місцевому готелі, як у дворі засинає «газик». Русявий шофер пояснив, що чотирьох чоловік вже зараз запрошують виступити перед школярами. В дорозі з'ясується, що ми їдемо в село з дещо смішною назвою — Гулянка, а везе нас парторг Сергій Олександрович Цюнь, колишній випускник українського відділення нашого філфаку. Ми закидали його запитаннями:

— А чому така назва — Красні Окни? Ніби красних вікон ніде не видно.

— Окни — по-молдавськи значить струмочки. Партизани тут воювали, проливали свою кров — звідси й «Красні».

— А що то за пам'ятник біля дороги?

— Це — Катруся. Дівчина вказує дорогу всім водіям.

І посміхається по-доброму. Та ось ми в школі. Разом з учнями зайшли до шкільного актового залу. Розподілили обов'язки: хто розповідав про університет, хто про факультет, хто про правила прийому в ОДУ. Із школи теж поверталися разом з дітьми. Слухали їх, говорили самі, радили, пояснювали. А потім поспішили до своїх, розповісти про те, як пройшла перша агітлекція.

Наступного дня почалася вже справжня робота. Всі розіхалися по школах прилеглих сіл. Одній групі, яку очолювала викладач кафедри історії КПРС доцент Олена Петрівна Муратчасва, довелося йти пішки в село Топали. Важко йти бездоріжжям, але ж в школі вже знають про приїзд лекторів і чекають на них.

Перед п'ятикласниками ми виступили з такими доповідями: «А. В. Луначарський — перший нарком освіти», «Ф. Е.

Після уроку ділимося своїми враженнями.

До нас підходить Валентина Василівна Гарніш, другий секретар Красноокнянського райкому комсомолу, яка приїхала

* Як стати кваліфікованим лектором і що для цього потрібно.

* Що може дати сільській школі студент університету — майбутній учитель.

* У пошуку дійових форм ідеологічного гарту юних. (Ініціатива комсомольців факультету РГФ).

* Інтерклуб «Планета» йде до свого слухача.

в село разом з нами.

— Вам сподобалися наші діти? Між іншим, вони вміють не тільки уважно слухати, але й добре працювати. Ось через кілька днів школярі висадять в парку 500 ялинок. Приїздить до нас працювати, вчителі нам дуже потрібні, — запрошує Валентина Василівна.

За триденну поїздку зроблено немало: прочитано 62 лекції, студенти виступили в 58 класах. Попереду — розповіді на факультеті, спогади. А зараз нами володіє почуття задоволення зробленим. Завдяки нам сільські діти взнали багато нового про життя таких великих людей, як Н. К. Крупська, Я. М. Свердлов, Ф. Е. Дзержинський та інших.

**С. АЛЬПЕРІНА,
О. ДРОЗДОВА,
студентки
III курсу
російського відділення
філфаку.**

ВИЌЗНЕ ЗАСІДАННЯ «ПЛАНЕТИ»

Чергове засідання інтерклубу «Планета», який працює при кафедрі нової та новітньої історії, відбулося в Ленінській кімнаті одного з гуртожитків ОДУ. Воно було присвячене 8-й річниці Квітневої революції в Афганістані. Доцент кафедри нової та новітньої історії А. І. Балобаєв розповів про програму соціально-економічного розвитку в СРСР, про рішення, прийняті XXVII з'їздом КПРС.

На засіданні виступали радянські та іноземні студенти, які

вчаться на історичному факультеті. Вони говорили про свою солідарність з боротьбою афганського народу проти внутрішньої та зовнішньої реакції, про братерську допомогу радянських людей нашій країні.

Виступаючи засудили агресивні дії адміністрації США проти суверенної Лівії, Нікарагуа, інших країн Азії, Африки та Латинської Америки.

Радянські та зарубіжні гості з інтересом оглянули організовану афганськими студентами виставку національного одягу та виробів народних умільців.

**Абдула ЗІЯ,
студент Істфаку,
член НДПА.**

З ПОЧУТТЯМ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Студенти нашої І-ї фізичної групи вже складають заліки — з цивільної оборони, ФГП, фізкультури. Взагалі, нам треба скласти за перший курс 8 заліків, для цього відведено заліковий тиждень, який розпочинається з 1 червня. Вже відомий і розклад екзаменів. Кожний студент має змогу індивідуально готуватися до сесії, підтягувати ті предмети, в яких відчуваються прогалини у знаннях. Від-

повідальний за академсектор Сергій Садовник зараз підбиває підсумки міжсесійної атестації, і днями ми проведемо в групі збори, на яких обговоримо успішність наших студентів і ті засоби, які треба вжити, щоб якісно підготуватися до літньої екзаменаційної сесії.

**Е. БАУМГЕРТНЕР,
комсорг І-ї групи
І курсу фізфаку.**

А ЯК НА ІНШИХ ФАКУЛЬТЕТАХ?

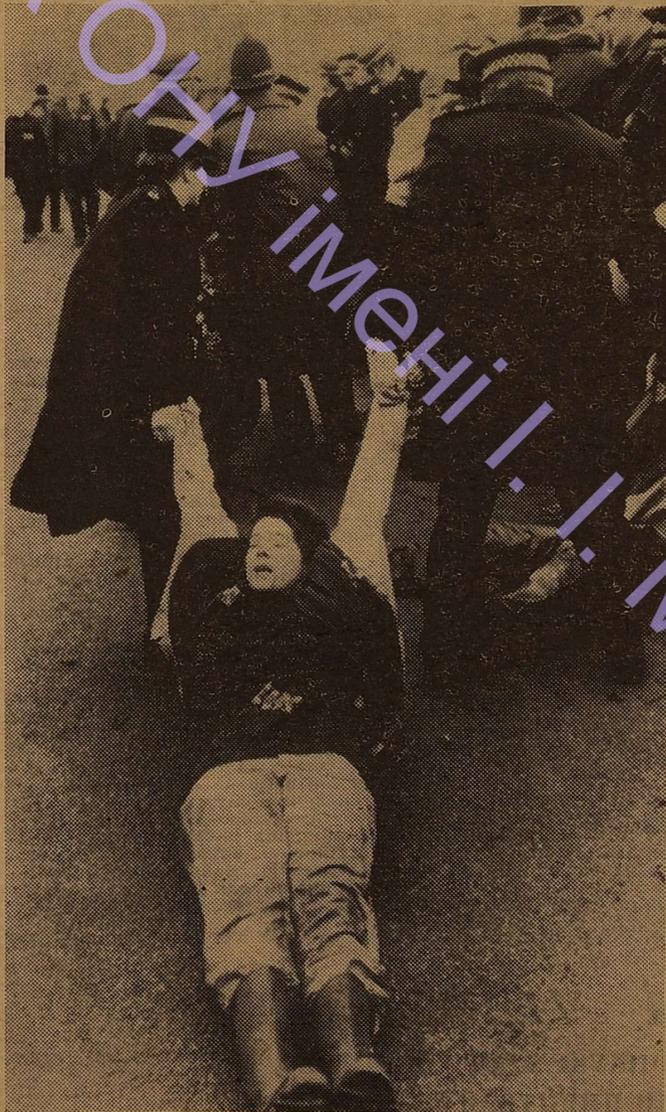
Лекторська група ІV курсу історичного факультету в минулому семестрі працювала непогано. Тематику лекцій в основному визначили передз'їздові документи партії. Студенти - лектори розповідали про проект нової редакції Програми КПРС, про необхідність прискорення соціально-економічного розвитку країни, виступали з питань мирної зовнішньої політики КПРС. Цікавими і нестандартними були лекції Ю. Зарубінського, Г. Батизата, С. Долодаренко.

В роботі лекторської групи, однак, існує чимало проблем. Головна з них — відсутність постійних баз для читання лекцій. Правда, останнім часом комсомольське бюро факультету розгорнуло пошуки таких баз, і ми сподіваємось, що незабаром це питання буде вирішено. Друга проблема — проблема якості наших лекцій. Часом знань, набутих в студентських аудиторіях, не вистає, щоб правильно і змістовно відповісти на всі гострі і непрості питання слухачів.

Резерви для зростання у нас є. Хотілося б прочитати на сторінках «ЗНК» думку студентів-лекторів з інших факультетів про їх пропагандистську роботу, особливо про те, як вони вирішують складні питання в цій роботі.

**С. ГОРНОВ,
студент ІV курсу
істфаку.**

ПО-БРИТАНСЬКИ...



Англійський уряд, який очолює Маргарет Тетчер, на відміну від інших країн — учасниць НАТО, відверто підтримує піратську акцію збройних сил США проти Лівійської Джамахірії.

Тож не дивно, що урядові засоби інформації Англії в знак солідарності з продажною американською пресою ачинили такий гвалт з приводу аварії на Чорнобильській АЕС. В той же час як преса, так і англійське радіо старанно замовчують зростаюче невдоволення серед англійської молоді соціальною політикою нинішнього уряду торі. Судячи з документальних кадрів, в сьгоднішній Англії найтяжчим злочином вважаються відкриті виступи проти загрози війни та ядерної катастрофи. Такого лицемірства демократії Альбіона не зміг би уявити навіть славетний Шекспір.

НА ЗНІМКУ: поліцейські Лондона розправляються з учасниками студентського антивоєнного мітингу.

Фото Камера Пресс — ТАРС.

УСІМ СПОДОБАЛОСЬ

Добре відомо, що студентам факультету романо-германської філології нерідко доводиться зустрічатися віч-на-віч з носіями і часом фанатичними захисниками буржуазної ідеології. Щоб дати достойну відсіч ідейному супротивнику, однієї переконаності в правоті нашої соціалістичної ідеології мало. Треба бути загартованим бійцем, вміти аргументовано розвінчувати антирадянські нісенітниці.

Саме такий гарт дає політичний бій — своєрідна й ефективна форма диспуту. В ході такого бою його учасники розділяються на дві групи і по черзі виконують роль іноземних туристів, які ставлять провокаційні питання, і самих себе, тобто радянських студентів, які завжди повинні бути готовими справитися з завданнями пропагандиста.

Перша така гра, яку ми провели 21 квітня, на думку переважної більшості наших студентів, набагато ефективніша форма ідеологічного виховання, аніж участь в лекторських групах, куди інколи неможливо зтягнути студентів.

Звичайно, не обійшлося без недоліків в організації і проведенні першого бою. Але треба було бачити зацікавленість студентів, щоб зрозуміти: ця знахідка їм до вподоби.

Борис Теплов, який раніше не встигав у різні дискусії, не лише чітко відповів на перше запитання, але й сам поставив не менш гостре.

Активно реагували на питання і репліки Олексій Семенов, Олександр Дороженко, Оксана Федіна, Марина Кузькіна.

Бурхливу реакцію присутніх викликало запитання Олени Лазаревої стосовно буржуазної символіки в імпортованому одязі.

Хотів би додати також, що в значній мірі наш диспут вийшов цікавим завдяки копійчій роботі, яку провів у підготовчий період і під час диспуту заступник секретаря комсомольського бюро курсу з ідеологічних питань Марко Шевченко.

Сподіваємось, що в майбутньому наші колеги з інших факультетів захочуть помірятися з нами силами в політичному двобої.

**А. НЕТРЕБЕНКО,
секретар комсомольської
організації І курсу
РГФ, слухач ШМЖ.**

ЗУСТРІЧ З РОБІТНИКАМИ

На біологічному факультеті працює гурток з політичної економії під керівництвом доцента Л. Х. Доленка та асистента І. Ф. Приймаченка.

Робота гуртка спрямована на пропаганду матеріалів XXVII з'їзду КПРС серед студентів, а також за межами університету.

Нещодавно гуртківці виступили перед робітниками і службовцями Одеського холодокомбінату № 2. Студенти Л. Кучеренко, Л. Гузалюк, Т. Арнаутова, Л. Ворохова і Т. Мопова охарактеризували основні матеріали з'їзду, ілюструючи важливі моменти прикладами з повсякденного життя країни.

Робітники комбінату поставили багато питань і отримали на них докладні відповіді студентів.

Цікавим і змістовним був виступ аспіранта хімічного факультету Назара Мухамеда «XXVII з'їзд КПРС про зміцнення дружби між радянським і афганським народами».

Потім для гуртківців організували екскурсію по комбінату.

**Н. БІЛОУС,
студентка III курсу
біологічного факультету.**

НАУКА УНІВЕРСИТЕТСЬКА

... НА ЗАВДАННЯ НАУКИ МИ ПОВИННІ ДИВИТИСЯ КРИЗЬ ПРИЗМУ
ВИМОГ ЧАСУ — ВИМОГ РІШУЧОГО ПОВОРОТУ ЇЇ ДО ПОТРЕБ СУС-
ПІЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА, А ВИРОБНИЦТВА ДО НАУКИ.

М. С. ГОРБАЧОВ.

НАУКОВІ РОЗРОБКИ: ЕФЕКТИВНІСТЬ І ЯКІСТЬ

Перед вузівською наукою XXVII з'їздом КПРС поставлені масштабні й напружені завдання, метою яких є істотний внесок в прискорення науково-технічного прогресу, інтенсифікація усіх галузей народного господарства, забезпечення більш високих темпів соціально-економічного розвитку країни. Складність цього завдання полягає в тому, що вузівська наука сама (як галузь) потребує організаційного і технологічного удосконалення та принципової інтенсифікації.

Спробуємо окреслити коло питань, пов'язаних з інтенсифікацією вузівської науки, на прикладі Одеського університету — найстарішого вузу нашого краю, провідного вузу регіону.

Перш за все, про можливість дальшого кількісного зростання науково-дослідних робіт (НДР). Сьогодні за кількістю штатних працівників та обсягами фінансування науково-дослідної частини (НДЧ) університету вже вдвічі перевищує аналогічні параметри учбового процесу. Реальне співвідношення ще різкіше, оскільки значна частина студентів та майже всі викладачі беруть участь у науковій роботі у формі сумісництва. Останнім часом ліміти на чисельність працівників та фонд зарплати стабілізувалися й не зростають. Дальше кількісне зростання НДР вже неефективне, а подекуди і неможливе. Можна стверджувати, що за існуючих форм організації вузівської науки досягнуто певної кількісної межі і екстенсивний її розвиток в цілому вичерпав свої можливості.

А щодо якості наукових розробок? Ця проблема теж має свої аспекти. За загальними кількісними показниками рівень НДР університету достатньо високий: за п'ятьма напрямками наукових розробок Одеський університет — головний, провідний заклад в країні. Важливіша тематика зросла до трьох чвертей усіх робіт; численні розробки останніх років підкріплені авторськими свідченнями, відзначені медалями виставок, іменними та державними преміями. Разом з тим, в сучасних наукових розробках ще багато такого, що помітно погіршує якість, знижує їх рівень.

Відсутній єдиний «конвейер» НДР від теоретичного й методичного пошуку до реальних розробок і масового впровадження.

В університеті, наприклад, немає конструкторського й технологічного забезпечення наукових розробок.

В значній мірі якість НДР залежить від її інформаційно-патентного та стандартно-метрологічного забезпечення. І тут вузівська наука поки що орієнтована на «автономне» забезпечення, можливості якого на даний час в багатьох вузах невисокі. Так, університет поки що не має реальних можливостей, зокрема придатних приміщень, для нормального розгортання метрологічної служби.

Про економічну ефективність НДР та продуктивність праці наукових працівників. Протягом останніх років університет досяг відносно висо-

ких рубежів економічної ефективності НДР: на один карбованець витрат отримується близько двох карбованців ефекту; на одного працівника припадає понад 10 тис. крб. загальних обсягів наукових робіт. Цей показник у 1,5—2 рази вищий, ніж у академічних та галузевих наукових підрозділах республіки.

Про зв'язок вузівської науки з виробництвом. У цій проблемі настійна вимога часу, запорука прискорення науково-технічного прогресу. Останнім часом немало зроблено для її розв'язання. Впроваджуються нові форми організації НДР — інженерні центри, міжвідомчі центри, тимчасові наукові галузеві лабораторії, з цільовою постановою розв'язання конкретних замовлень галузей і окремих підприємств та найшвидшого доведення наукових розробок до виробництва. Але і тут ще багато проблем і труднощів. Потребують удосконалення сама організація та нормування таких робіт. Зокрема, нормативні документи дозволяють проведення НДР у формі так званих договорів на передачу практично лише протягом півроку. При цьому вважається, що ступінь готовності наукових розробок такий, що їх достатньо «передати» зацікавленим підприємствам у буквальному розумінні цього слова. Насправді ж «передача» у більшості випадків означає «впровадження», до того ж непросте. Наукові розробки далеко не завжди мають реальну готовність на рівні «передачі», і з цим не можна не рахуватись. Їх доводиться прив'язувати до конкретних техніко-економічних умов кожного окремого замовника, і така прив'язка не готовий рецепт, а творча наукова праця.

Проблемним лишається питання щодо ступеня «автономності» наукової роботи окремого вузу та забезпеченості його служб. На порядку денному стоїть міжвузівська інтеграція в організації науково-дослідних робіт. Значну частину служб і підрозділів по обслуговуванню НДР можна було б формувати на міжвузівських регіональних кооперативних засадах. Можливо, що такі функції могли б взяти на себе міжвузівські центри обслуговування наукових досліджень, поодинокі приклади діяльності яких вже відомі.

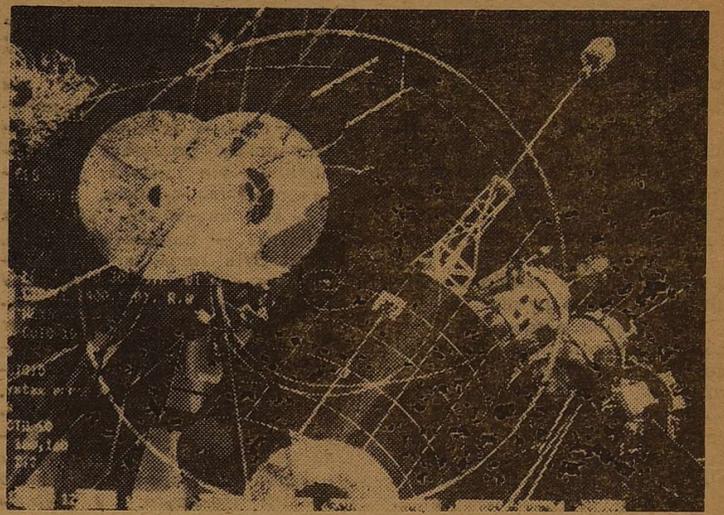
У цьому ж контексті ставиться і проблема забезпечення та раціонального використання сучасного й високоцінного устаткування й наукового обладнання.

Треба шукати більш глибокі й змістовні показники, які б поряд з загальними витратами (обсягами) й економічним ефектом характеризували б вартість самої наукової розробки за принципом «чистої продукції».

Організаційне і технологічне удосконалення вузівської науки — основа її інтенсифікації, запорука прогресивного розвитку й зростання.

О. ТОПЧІВ,

проректор з наукової роботи, професор.



НДРС — це серйозно

Найбільш поширеною формою участі студентів в науково-дослідній роботі в час, вільний від навчання, є студентські наукові гуртки і проблемні групи. В 1985 році в ОДУ функціонували 126 студентських гуртків (70 — на факультетах і 56 — на кафедрах суспільних наук). В роботі гуртків брали участь 2811 студентів (1243 — на кафедрах суспільних наук). Крім того, в ОДУ працювали 92 проблемні групи, що об'єднували 875 студентів.

Важливою формою НДРС стала участь студентів в наукових студентських конференціях. В 1985 р. студенти ОДУ підготували 891 доповідь, з них 755 — на звітну студентську конференцію, 52 — на конференції інших вузів, 4 — на республіканській конферен-

ції і 39 — на всесоюзній. На 41-й звітній студентській конференції ОДУ було заслухано 755 доповідей, які були підготовлені 828 доповідачами. 87 доповідей було зроблено на секціях суспільних наук, 39 підготували студенти вечірнього і заочного відділень.

На 42-у звітну наукову студентську конференцію, присвячену XXVII з'їздові КПРС, було підготовлено за підсумками НДРС 1985 року 735 доповідей (822 доповідачами). З них 87 — по кафедрах суспільних наук, 51 підготовлена студентами-іноземцями, 37 — студентами заочного і вечірнього відділень.

І. ШАНДРА,
голова СНТ ОДУ,
аспірант кафедри
геометрії і топології.

НАУКОВИЙ ВІДДІЛ ПОВІДОМЛЯЄ...

За підсумками 21-го щорічного огляду-конкурсу студентських наукових робіт вузів Центрального району міста Одеси 9 студентів університету були нагороджені дипломами I ступеня: Олександр Алексєєв (студент V курсу фізфаку, н. к. — доцент О. П. Федчук), Григорій Вартачан (студент V курсу мехмату, н. к. — доцент В. І. Коляда), Ілона Сисоева (студентка V курсу хімфаку, н. к. — доцент І. І. Сейфуліна), Ірина Грейдіна (студентка III курсу біофаку, н. к. — доцент С. А. Петров), Галина Марчук (студентка IV курсу ГГФ, н. к. — доцент Е. В. Єлісєєва), Тетяна Ізбаш (студентка V курсу істфаку, н. к. — доцент А. Г. Загинайло), Ірина Грачова (студентка IV курсу філфаку, н. к. — доцент Л. М. Гукова), Ірина Лисакова (студентка V курсу факультету РФФ, н.к. — доцент Е. І. Костильова), Адлан Тагаєв (студент V курсу юрфаку, н. к. — старший викладач Т. В. Затилкіна). Дипломи II ступеня вручені 8 студентам, дипломи III ступеня — 9 студентам університету.

лежне і наставникам за їх реальний внесок у виховання наукової зміни.

Переможців вітає завідувач кафедрою патології ОМІ доктор медичних наук професор Руслан Федорович Макулькін, який відзначив, що учасники зустрічі продовжують добру традицію тисяч своїх попередників. Російсь-

зв'язку Іржи Ржегоржек (ЧССР).

Після вечора в міжвузівському студентському центрі ми зустрілися з деякими студентами для бесіди. І хоч розмова відбувалася з ними в різний час і в різних місцях, ми не могли не відзначити того, що робить цих юнаків такими схожими: це — цілеспрямованість, визначеність життєвих планів, ясність мети.

В своєму виступі в молодіжному центрі Олександр Алексєєв докладно розповів про структуру організації студентської науки в університеті, про те, які етапи проходить студент-фізик перш ніж заслужить право взяти участь в серйозних наукових дослідженнях.

— Саша, ти говорив про те, що значна кількість студентів-фізиків охоплена різноманітними формами студентської наукової роботи. Чи не обідняють себе ті студенти, які не займаються науковою роботою?

— Не знаю, чи потрібно залучати до наукової діяльності всіх студентів без виключення, особливо тих, хто заздальгидь планує йти працювати вчителем в школу.

— Хіба шкільному вчителю, який буде виховувати у школярів інтерес до науки, не треба самому відчувати радість,

(Закінчення на 4-й стор.)

ЗАХОПЛЕНІСТЬ

— Стало вже доброю традицією, — сказала вона, — проводити такі зустрічі. Щоправда, цю зустріч ми вирішили провести дещо інакше, так, щоб вона надовго запам'яталася студентам. (Скажемо, до речі, що в залі були квіти, і це відразу створювало добрий настрій, невимовну обстановку). Мабуть, — продовжувала Тетяна Олександрівна, — в усій нашій республіці не знайдеш іншого такого міського району, на конференції якого були б представлені 10 вузів. Це — університет, консерваторія, інститут технологічний холодної промисловості, народного господарства, інженерів морського флоту, медичний, педагогічний, електротехнічний зв'язку, інженерно-будівельний та ОВІМУ.

Перед початком урочистої частини учасники зустрічі мали змогу оглянути в фойє виставку експонатів наукових студентських робіт, погово-

рити один з одним, обмінятися думками, а то й посперечатися. Права Тетяна Олександрівна: невимовність обстановки, створеної організаторами цього заходу, сприяла кращому спілкуванню учасників зустрічі.

Під час церемонії нагородження переможців конкурсу і вручення їм грамот і цінних подарунків голова оргкомітету проректор по науці інституту зв'язку Терентій Варфоломійович Макаров коротко підбив підсумки конкурсу. Зокрема, сьогодні в інститутах району більш широких масштабів набуває участь студентів у виконанні госпдоговірних робіт при кафедрах. Так, наприклад, по ОДУ було названо 640, технологічному інституту холо-

дильної промисловості — 710, інституту інженерів морського флоту — 697, інституту зв'язку — 560, ОВІМУ — 635 студентів. В цих роботах взяли участь також 160 іноземних студентів.

В той же час, на думку учасників конференції, слід було більш докладно розповісти про досягнення НДРС.

Професор Іван Генріхович Герцен, наприклад, зауважив: «Оскільки сюди запрошені і наукові наставники, хотілося б почути серйозний аналіз нашої роботи по вихованню майбутньої наукової зміни, які є недоліки в цій справі, які форми роботи довели свою ефективність, на що треба звернути особливу увагу. Це б сприяло обміну досвідом між наставниками різних вузів».

Думка ця здавалася нам правильною і актуальною. Було б добре, якби в майбутньому організатори наукових студентських конкурсів при визначенні місць керувалися, головним чином, якістю і ефективністю студентських наукових робіт, віддаючи при цьому на-

ким і радянським вченим, сказав він, завжди була властива величезна любов до науки, в якій вони нерідко йшли на подвиг заради слави Батьківщини. Учений закликав студентів завжди приділяти першорядне значення фундаментальним дослідженням, без чого неможливе народження нових ідей і концепцій, поява нової техніки, успішне виконання величезних завдань, поставлених XXVII з'їздом КПРС в галузі науково-технічного прискорення.

Від імені студентів вузів району виступили лауреати конкурсу студент V курсу фізфаку Одеського держуніверситету Олександр Алексєєв і студент V курсу Одеського електротехнічного інституту

ЗАХОПЛЕНІСТЬ

(Закінчення.
Початок на 3-й стор.)

хоч і маленьких наукових відкриттів!

— Певне, ви маєте рацію. Мабуть, можна тільки говорити про різний рівень участі студентів в науковій роботі. Але кожен повинен мати про неї певну уяву.

— Яка форма участі студентів в науці найбільш доцільна, на твою думку?

— Загально відомо, що студенти надають перевагу господарській тематиці. Ті, хто тільки розпочинає свій шлях в науці, більш за все зацікавлені в конкретності і результативності своїх досліджень. Це легко пояснити з психологічної точки зору. Хоча я повністю згоден з зауваженням професора Р. Ф. Макулькіна про необхідність приділяти основну увагу фундаментальним дослідженням. Особисто я переконаний, що вчений не може існувати без серйозної теоретичної підготовки. На жаль, багато студентів не розуміють цього.

— Що заважає студенту серйозно займатися наукою?

— Тим, у кого таке бажання є, нічого не заважає. Важливо тільки вчасно визначити для самого себе, чим займатися, чому надати перевагу.

Деякі слова з біографії Олександра Алексеева, робота якого «Інфранизькочастотна аномалія діелектричної проникності неметалика», виконана під керівництвом доцента Олександра Петровича Федчука, була відзначена на конкурсі. В середній школі вчився добре, займався і продовжує займатися спортом — баскетболом, тенісом. На вибір професії вплинули особистим прикладом батьки. Батько — людина «технічна», працює

механіком на суднах ЧМП, мати викладач фізики в школі, закінчила в свій час фізфак ОДУ.

З Іржи Ржегоржеком ми зустрілися в сквері, під квітучими білими акаціями, повели неквапливу розмову. Спіррозмовник він цікавий, з великим почуттям гумору.

— Що визначило мій шлях в науку? — перепитує Іржи.
— Мабуть, правильніше сказати, чому я нею зацікавився. У всьому «винен» доцент Одеського інституту зв'язку Олег Вікторович Гофайзен. Всі студенти чомусь прагнули потрапити під його наукову опіку. Хоча зараз вже мені зрозуміло чому. По-перше, він ніколи не нав'язує своєї думки, а намагається зрозуміти твою власну. По-друге, у «фірмі» Олега Вікторовича, як ми жартома називаємо нашу наукову групу, панує незвичайна атмосфера, всі почувають себе рівними, товаришують одне з одним, що допомагає легко долати труднощі.

До цього додамо, що наукова тема Іржи і тема його дипломної роботи — «Математичне моделювання системи СЕКАМ». Іншими словами, це математичний пошук з допомогою ЕОМ можливості уникнути конструктивних погрешностей з метою забезпечення якісного телевізійного зображення.

— Іржи, що головне, на вашу думку, для вченого-початківця?

— Бути виключно дисциплінованою і організованою людиною.

— Це, мабуть, з власного досвіду! Тоді дозвольте знати, як ви виробили в собі таку завидну дисциплінованість і обов'язковість.

— Завдяки спорту. Я палкий прихильник гірськолижного спорту. Коли навчався в спортивній школі, за хвилину запізнення на заняття тренер нас суворо карав: примушував робити 500 присідань. Відтоді мені не хочеться куди-небудь запізнюватися.

— Чим ви ще захоплюєтесь, окрім спорту?

— Мабуть, музикою. Я закінчив музичну школу по класу гітари. А до точних наук мене прилучив батько, він у мене інженер.

— Звідки ви так прекрасно знаєте російську мову?

— Від мами, вона — росіянка, свердловчанка. Від неї — і велика любов до російської літератури.

— Іржи, незабаром ви будете захищати диплом, повернетеся на батьківщину. З яким почуттям покинете Одесу?

— Важко сказати про всі ті почуття, що мене переповнюють. Я ніколи не забуду місто, в якому не тільки сформувався як спеціаліст і інтернаціоналіст, але і знайшов своє особисте щастя. Тут я познайомився з своєю дружиною. Вона — студентка з НДР, закінчує Одеський нахоз. Покидаючи Одесу, ми з дружиною щиро скажемо нашим радянським друзям: спасибі за науку життя.

Традиційно цей матеріал можна було б закінчити так: двох студентів, радянського і чеського, вирізняє широкий кругозір, захопленість справою, якою вони займаються. Але чи стануть вони справжніми вченими! «Що з нас вийде, покаже майбутнє», — сказав Іржи. І він правий.

М. УСПЕНОВ.

Коротким рядком



ПОЗДОРОВЛЯЄМО!

Виконком Одеської обласної Ради народних депутатів, обласна рада профспілок, обком ЛКСМ України за досягнення кращих показників з охорони природи і раціональне використання природних ресурсів у 1985 році нагородили почесними грамотами старшого викладача кафедри зоології хребетних Йосипа Івановича Черниченка і студентську дружину з охорони природи Одеського держуніверситету.

Нещодавно в Києві закінчив свою роботу республіканський тур Всеукраїнської олімпіади з англійської мови — «Студент і науково-технічний прогрес-86».

146 учасників олімпіади представляли різні вузи України, а також військові училища. Від Одеси в республіканському турі взяли участь К. Карпа (ОІВ), С. Кисельов (ОІЗ ім. Попова), Д. Кунін (ОП), А. Пляма (ОДП ім. Ушинського). Від Одеського університету була представлена моя доповідь «Джавахарлал Неру і його роль у розвитку дружніх зв'язків між СРСР і Індією». Доповідь мені допомогли підготувати по спеціальності — І. Д. Черних, по мові — О. М. Маргуліс. Чотири дні, проведені в сто-

лиці України, запам'ятались усім нам атмосферою дружнього суперництва, радістю перемог і добре підготовленою культурною програмою.

О. ЛИТВИНА,
студентка ІІ курсу істрафу,
переможець
республіканського туру
олімпіади.

Радіололюбитель університету взяв участь в 37-й обласній виставці творчості радіололюбитель-конструкторів. За ідеями огляду - конкурсу ОДУ нагороджено дипломом першого ступеня.

На фізичному факультеті пройшла республіканська олімпіада «Студент і науково-технічний прогрес» з фізики. В олімпіаді взяли участь студенти 10 університетів України.

Переможцями стали Олег Величкий і Андрій Олійник (Львівський університет). Призові місця посіли Ігор Альтман (Одеса), Дмитро Стефановський (Київ), Борис Липник (Чернівці), Михайло Симкін (Харків), Ігор Голвченко (Київ).

А. ЧЕБАНЕНКО,
доцент фізфаку.

Комітет комсомолу ОДУ передав дитячому будинку в м. Котовську два кольорових телевізори, настільні ігри, мікрокалькулятори для навчання комп'ютерній грамоті, всього на суму 2500 крб. Гроші на покупку цих речей були зароблені студентами із загону «Атланти» юрфаку в період літнього трудового семестру минулого року.

Члени студентського буд-загону «Олімп» в травневі свята також передали цінні подарунки дітям із санаторію ім. Н. К. Крупської.

НЕ ЗАБУТИ, НЕ ПРОСТИТИ

Лауреат Ленінської премії 1986 року

Ім'я білоруського прозаїка Василя Бикова сьогодні широко відоме не тільки в нашій країні, але й далеко за її межами. Письменник — учасник Великої Вітчизняної війни, яка й визначила теми, сюжети та героїв його творів. Стийкість, мужність, людяність радянського воїна не лише в перемогах, а й в поразках складає головний зміст повістей Бикова. Його повісті, мало сказати, конфліктні — вони трагічні. Їх завжди супроводжує почуття болю, і серце стискується від туги за людьми, які жертвують собою. Напружена, виразна манера розповідати, що так властива Бикову, посилює ці відчуття. «Мене цікавить в першу чергу не сама війна, а, головним чином, моральний світ людини, можливості її духу», — говорив В. Биков.

Сьогодні Биков — лауреат Ленінської премії 1986 року. Його повість «Знак біди» заслужила високої оцінки і, мабуть, найсумніша серед всіх повістей письменника.

Скільки вже, здається, знаємо ми про минулу війну, але читаєш цей твір — і так швидко наростають любов і ненависть, жаль і співчуття, неначе переживаєш реальну життєву ситуацію, неначе ти живий свідок всього, що пов'язано з долею Степаниди та Петрока.

НАША ВЗЯЛА!

У 8-му гуртожитку відбувся вечір - конкурс «Нумо, дівчата!» Вечір провів біологічний факультет разом з деканатом по роботі з іноземними студентами.

Дівчата з Нікарагуа, Ко-

мова в повісті йде про події, які відбуваються на незначному, в порівнянні з масштабами країни, клаптику землі, а ми бачимо всю величезну державу — і фронт, і окуповані території, і далекий тил.

Дуже важко приходилося сім'ї Степаниди. І вона, і її чоловік, несміливий, але чесний трудівник, прожили життя, повне злиднів. Степанида перенесла «відпущене їй сповна». Вона вірила в краще майбутнє, як могла, боролася за нього. Вічна трудівниця, в постійному нестатку, вона все ж таки поставила на ноги дітей. І раптом війна, яка визначила хто є хто. Горда, справедлива, людина в повному розумінні цього слова, вона нікому не дозволяла принижати свою людську гідність, тим більш ворогам, хоч і знала, що її кінець наближався швидко й невблаганно.

Гітлерівці розорили хутір. Степанида, лежачи з розбитою головою, слухає, як знущують поліцей над Петроком, і розуміє, що цього простити їм не можна. «За своє важке життя вона все ж таки пізнала правду і по крихтам знайшла свою людську гідність. А той, хто хоч раз відчув себе людиною, вже не стане бидлом».

Биков пильно, глибоко психологічно описує зріючий в старій жінці опір.

Петрок — людина іншого складу. Несміливий, послужливий, добрий, він спочатку намагався призначитись до нових обставин, не поступаючись, однак, головним. Думав знайти припустиму форму відношень з поліцаями — «каждє свої ж люди!» Але «свої» люди ведуть себе настільки не по-людськи, що Петрок врешті-решт зрозуміє: по одній землі йому з ними не ходити.

Трагічний фінал повісті. Гине Петрок, спалює себе в хатині, щоб унести від ворогів з собою в могилу таємницю про заховану бомбу, Степанида, але залишаються вони непереможними, тому що віддають перевагу смерті, ніж приниженню і рабству. В цьому — головний зміст повісті: якщо навіть безпомічні старі селяни не хочуть миритися з тим життям, яке їм приніс ворог, то як же він, цей ворог, міг розраховувати на перемогу в цій країні! Далеко помітно пожараще — знак непокірного людського духу.

Вітаючи В. В. Бикова з високою нагородою, хочеться привести слова академіка Д. С. Лихачова, сказані ним ще в січні 1984 року: «Не можна не відзначити такого помітного явища, як проза В. Бикова. Хіба «Знак біди» — не історичний твір? Хіба сюжет його — не історія, нехай і недавня, причому історія народна, взята в самій своїй суті без нарочитості, без стилізації...»

Л. АНТОНОВА,
головний бібліограф
НБ ОДУ.

майстринь. Переможницею цих захоплюючих змагань стала студентка ІІ курсу біофаку Шакіла Ахмадзай із Афганістану.

С. ПЕЧКОВСЬКА,
студентка ІV курсу,
комсорг біофаку.

ПАМ'ЯТЬ, ОПАЛЕНА ВІЙНОЮ

[Виставка в науковій бібліотеці]

...«Про всю війну відразу не розкажеш, про це тисячі книг і мільйони метрів плівки, — писав К. Симонов, створюючи кінопоему «Йшов солдат». — Ми хочемо нагадати: що таке життя солдата на війні, з чого воно складалося... По-справжньому це знає лише той, хто воював...»

В читальному залі наукової бібліотеки ОДУ представлена воєнно-мемуарна література, присвячена Великій Перемозі. Широке коло авторів — від маршала до рядового. Через їх яскраве, емоційне сприйняття ми маємо змогу поглянути на події Великої Вітчизняної війни із кабінету Генерального штабу,

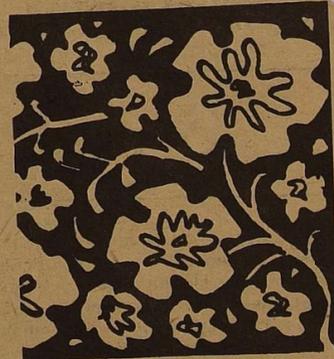
із спостережного пункту командуючого фронтом, з окопу.

На виставці багато яскравих, змістовних видань, які розповідають про полководницький талант і мужність Маршалів Радянського Союзу І. Х. Баграмяна, В. І. Чуйкова, К. К. Рокоссовського, О. М. Василевського, генерала армії С. М. Штеменка та багатьох інших.

Побувавши на виставці, мимовіть проникаєшся величчю героїчного минулого і державного сьогодення великого радянського народу.

А. ГАЛЕНКОВА,
головний бібліограф
НБ ОДУ.

МАЛЮЮТЬ НАШІ ДІТИ



До дня визволення Одеси від німецько-фашистських загарбників — 10 квітня — профгрупа кафедри психології університету організувала виставку творчих робіт дітей співробітників — школярів і дошкільнят.

Треба відзначити, що колектив кафедри зацікавлено поставився до організації цієї виставки. І ось перед нами — яскраві, емоційні образи російських народних казок. Це — малюнки учениці 4 класу

Наталки Будиянської. Вражає її тонке відчуття природи рідного міста, сценки із шкільного життя — тут і заняття спортом, і участь в першотравневій демонстрації тощо. Юлія Вероніка Захаріна (дочка доцента А. А. Вєфані) учениці 5 і 3 класів — автори віршів про весну, про мир, а також ілюстрацій до казки С. Маршана «12 місяців».

Радують чудосий світ малюнків 6-річної Оленки Солоненко. В них — краса весняного дня, казковий ліс з хатинкою на курячих ногах, святковий салют, веселий автобус на міській вулиці, поряд — портрет мами і схід сонця...

Найменший учасник виставки — Сашко Шашков (йому всього два з половиною роки) віддав перевагу в своїх малюнках техніці. Він зображує вертоліт, колеса і танк інше — все рухається.

Побіжний огляд виставки, яка викликала неабиякий інтерес у студентів і колег з інших кафедр, хочеться закінчити словами її учасниці Юлі Захаріної:

Пусть же будут на планеті
Только сказка и весна!

Н. МИХАЙЛОВА.

ПИШІТЬ НАМ:

270000, Одеса-Центр, вул. Петра Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ:

Одеса, вул. Петра Великого, 2, 3-й поверх, кімната 86.

ДЗВОНІТЬ:

тел. 23-84-13.

Редактор М. ЩЕРБАНЬ.

«За научные кадры», орган парткома, ректората, профкомов и комитета комсомолу Одесского государственного университета им. Мечникова. (На украинском языке).

Друк. тил. «Черноморська комуна» Одеського обкому КП України, пл. 50-річчя СРСР, 1. Тираж 1000 прим. Обсяг 0,5 аркуша формату газети «Правда».

Зам. № 6307.